

Posudek dizertační práce PhDr. O. Urbánkové: Kvalita života a životní spokojenost osob žijících s HIV/AIDS v České republice, FF UK Praha, 2008

Práce se zabývá zatím v odborném – zvláště českém - psychologickém písemnictví zatím nedostatečně zpracovanou problematikou. Autorka se při práci na teoretické části soustředila na aktuální zdroje a výzkumy z posledních 10 let, s důrazem na literaturu vztahující se k tématu HIV/AIDS – v úvodu teoretické části z hlediska spíše medicínského a epidemiologického, dále psychiatrického a psychologického. Další část je věnována otázce životní spokojenosti a jejího měření, v poslední pak autorka aplikuje tuto problematiku na HIV pozitivní jedince a podává přehled výzkumů týkajících se determinant životní spokojenosti u těchto osob ve světě i v České republice. Tuto část považuji za přehlednou, odborně přínosnou a velmi dobře zpracovanou.

Ve výzkumné části autorka předkládá výsledky z dotazníkového šetření u skupiny 118 HIV pozitivních respondentů a srovnání jejich výsledků s kontrolní skupinou HIV negativních osob. Zde oceňuji především vytrvalost a snahu autorky, uvědomuji si nesmírnou obtížnost získání dat od tak velkého souboru pacientů (v podstatě vyšetřila každého desátého HIV pozitivního jedince v ČR, což činí tento výzkum z hlediska psychologických studií unikátním). Při svém výzkumu použila tři adekvátně zvolené dotazníky zaměřené na zkoumanou oblast, tedy životní spokojenost, životní hodnoty, smysl života v nejširším slova smyslu. Výsledky získané těmito dotazníky u skupiny HIV pozitivních probandů pak srovnává s výsledky kontrolní skupiny osob vytvořené v podstatě na základě kvótního výběru tak, aby měla srovnatelné základní charakteristiky se skupinou experimentální. Kromě statistického srovnání těchto dvou skupin pak autorka srovnává získané výsledky z hlediska pohlavních rozdílů mezi muži a ženami a poté i mezi dvěma skupinami mužů a dvěma skupinami žen. Statistické zpracování výsledků je adekvátní.

Práce přináší nové vědecké poznatky ve zkoumané oblasti. Potvrzuje především důležitost zaměstnanosti jako faktoru determinujícího životní spokojenost HIV pozitivních jedinců, souvisejícího však i s dalšími faktory, jako je zdraví, finanční situace, sexuality, přátelé atd. (i když zde je souvislost faktorů pravděpodobně pouze zprostředkovaná společným faktorem, pravděpodobně zdravotním stavem, který určuje schopnost pracovat, milovat, chuť stýkat se s přáteli apod.). Zde kladu doktorandce jako podnět k diskusi především otázku proč jsou dle jejího názoru rozdíly v životní spokojenosti u HIV negativní skupiny mezi muži a ženami a proč nejsou tyto rozdíly zjištěné u HIV pozitivních osob.

Výsledky výzkumu doktorandky jsou v českém odborném písemnictví v tomto rozsahu a velikosti zkoumaného souboru naprosto prioritní, lze je považovat za odborně velmi přínosné a z hlediska další aplikace v preventivních a terapeutických programech za základní. Lze je použít jak ve výuce a osvětě, tak i při plánování další péče o HIV pozitivní pacienty.

Závěrem konstatuji, že autorka ve své dizertační práci prokázala kromě schopnosti vědecké výzkumné práce i výborné schopnost práce s literaturou, výbornou orientaci v problematice, a velmi dobrou schopnost formulace vlastních názorů. Její práci proto k obhajobě

d o p o r u č u j i.

V Praze, 2.10.2008

Prof.PhDr.Petr Weiss,PhD

Prof.PhDr. Petr Weiss, Ph.D.
Sexuologický ústav VFN a 1. LF UK
tel.: 604 233 194